

NỘI DUNG CƠ BẢN ÔN TẬP KIỂM TRA CUỐI HỌC KÌ I (2022-2023)

LỊCH SỬ 10

Chủ đề 1. Văn minh thế giới thời kì cổ - trung - cận đại

1. Khái niệm văn hóa, văn minh.

* **Văn hóa** là những giá trị vật chất và tinh thần do con người sáng tạo ra trong lịch sử.

* **Văn minh** là trạng thái tiến hóa, phát triển cao của nền văn hóa => Văn minh có mối liên hệ chặt chẽ với văn hóa.

2. Những thành tựu văn minh cổ-trung đại tiêu biểu

Nội dung	Văn minh Ai Cập cổ đại	Văn minh Trung Hoa cổ-trung đại	Văn minh Ấn Độ cổ - trung đại	Văn minh Hi Lạp- La Mã cổ đại
Chữ viết	- Sáng tạo chữ tượng hình (24 chữ cái) - Viết trên đá, xương, da thú và trên giấy pa-py-rút	- Đầu tiên tạo ra chữ tượng hình khắc trên mai rùa, xương thú --> về sau thành chữ Tiểu triện, chữ Hán phổ thông.	- Đầu tiên tạo ra chữ Bra-mi để hình thành chữ Phạn (Sankrit) --> ngày nay là chữ Hin-đi	- Người Hi Lạp tạo ra hệ thống 24 chữ cái A, B, C... - Người La Mã hoàn thiện thành chữ La tinh.
Văn học	- Phong phú về thể loại. Nội dung phản ánh đời sống hiện thực, lưu danh chiến thắng các pha-ra-ông, ngợi ca thần linh, giàu tính trào phúng.	- Thời cổ đại thơ ca phát triển (Kinh Thi, Sở Từ). - Thời trung đại đỉnh cao là Thơ Đường, tiểu thuyết chương hồi thời Minh-Thanh.	- Phản ánh đời sống tinh thần phong phú. Cổ xưa là kinh Vệ-đa, các bộ sử thi đồ sộ... - Về sau có kịch thơ chữ Phạn và các tác phẩm viết bằng chữ Hin-đi	- Thần thoại là kho tàng phong phú về các vị thần. Thơ ca và văn xuôi lấy kho tàng thần thoại làm chất liệu - Kịch phát triển cả hai thể loại bi kịch và hài kịch.
Tín ngưỡng-tôn giáo	- Sùng bái đa thần: thần tự nhiên, thần động vật, linh hồn người chết...	- Tín ngưỡng dân gian và các học thuyết tư tưởng như: Nho giáo, Đạo giáo, Mặc gia, Pháp gia...	- Quê hương của các tôn giáo lớn, có ảnh hưởng sâu rộng là Hin-đu giáo và Phật giáo	- Tín ngưỡng đa thần (Hi Lạp) về sau Cơ đốc giáo là quốc giáo của La Mã
Khoa học - kĩ thuật	Giỏi về hình học, tìm ra số Pi; hiểu biết chính xác về cơ thể con người..	Đạt nhiều thành tựu trên tất cả các lĩnh vực. Nổi bật nhất là "tứ đại phát minh" (giấy, kĩ thuật in, la bàn, thuốc súng)	Nhận thức được vũ trụ; tạo ra hệ thống chữ số (số 0); sử dụng thuốc tê trong phẫu thuật..	Khái quát hóa thành các định lý, định luật; là quê hương của triết học phương Tây; nhiều ứng dụng vào thực tiễn cho đến ngày nay
Nghệ thuật	Tiêu biểu nhất là kiến trúc cung điện, đền thờ và kim tự tháp	Kiến trúc và điêu khắc gắn kết mật thiết. Nổi bật nhất: Vạn Lý Trường Thành, Tử	Kiến trúc, điêu khắc phong phú, đặc sắc, mang đậm yếu tố tôn giáo Hin-đu, Phật, Hồi	Đạt đến trình độ tuyệt mỹ, thanh thoát, tinh tế trong điêu khắc tượng, đền thờ,

		Cầm Thành...	giáo..	đầu trường, nhà hát...
--	--	--------------	--------	------------------------

3. Văn hóa Phục hưng

* **Hiểu thế nào là Văn hóa Phục hưng?**

- Tây Âu từ thế kỉ V-XV, chìm trong "đêm trường trung cổ" với sự cai trị của chế độ phong kiến lạc hậu, tư tưởng tôn giáo lỗi thời, các nhà tư tưởng tư sản vận động khôi phục lại những huy hoàng, xán lạn của văn hóa Hi Lạp-La Mã cổ đại. Qua đó, phát huy những giá trị nhân văn, khoa học, đề cao những giá trị nhân bản và tự do, xây dựng thế giới quan tiến bộ.

* **Vị trí của phong trào Văn hóa Phục hưng trong lịch sử văn minh phương Tây và thế giới.**

- Là một cuộc cách mạng về văn hóa, là cuộc tấn công đầu tiên của giai cấp tư sản vào trật tự phong kiến, tư tưởng tôn giáo, phản ánh sức mạnh của tiến bộ khoa học...

- Xuất hiện nhiều tác giả, tác phẩm vĩ đại trên tất cả các lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật, khoa học... đóng góp quan trọng vào kho tàng văn minh nhân loại.

Chủ đề 2. Các cuộc Cách mạng Công nghiệp trong lịch sử thế giới.

Nội dung	Cách mạng Công nghiệp lần thứ nhất	Cách mạng Công nghiệp lần thứ hai	Cách mạng Công nghiệp lần thứ ba	Cách mạng Công nghiệp lần thứ tư
Những thành tựu tiêu biểu	- Khởi đầu tại nước Anh với phát minh quan trọng nhất là ra đời máy hơi nước--> khởi đầu cho quá trình công nghiệp hóa - Các thành tựu tiêu biểu liên quan đến ngành dệt may	- Khởi đầu là những phát minh về điện, điện thoại --> thúc đẩy sử dụng năng lượng điện vào sản xuất - Tạo ra cuộc cách mạng trong giao thông vận tải khi phát hiện ra dầu mỏ, phát minh ra động cơ đốt trong, máy bay ra đời...	- Đưa loài người bước vào kỷ nguyên "văn minh thông tin" khi phát minh ra: máy vi tính, mạng internet... - Sáng tạo ra những công cụ sản xuất mới, năng lượng mới, vật liệu mới, chinh phục vũ trụ, "cách mạng xanh" trong nông nghiệp	- Công nghệ số và tích hợp Trí tuệ nhân tạo (AI); Internet kết nối vạn vật (IoT); dữ liệu lớn (Big Data)... - Công nghệ tự động hóa, xe tự lái, in 3D, công nghệ nano; máy chẩn đoán bệnh dựa vào AI và Big Data...
Ý nghĩa và tác động	* Kinh tế: - Thúc đẩy quá trình thị trường hóa nền kinh tế và xã hội hóa sản xuất. - Giải phóng sức lao động, đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của con người. * Xã hội: - Thúc đẩy quá trình đô thị hóa - Dân số tăng nhanh, cơ cấu xã hội thay đổi, xuất hiện hai giai cấp: tư sản và vô sản. * Văn hóa:		* Kinh tế: - Thay đổi lực lượng sản xuất và tăng cao năng suất lao động - Lao động trí tuệ trở thành yếu tố quan trọng nhất. * Xã hội: - Sự phân công lao động và chuyên môn hóa ngày càng sâu sắc. - Thay đổi cách nghĩ, lối sống, phương thức làm việc và mối quan hệ của con người. * Văn hóa:	

	- Thúc đẩy giao lưu và kết nối văn hóa toàn cầu. - Hình thành lối sống, tác phong công nghiệp	- Góp phần thúc đẩy sự đa dạng văn hóa trên cơ sở kết nối toàn cầu. - Ảnh hưởng đến các giá trị văn hóa truyền thống; kết nối mạng mạnh mẽ "chi phối" đời sống mỗi con người.
--	--	--

Chủ đề 3. Những thành tựu tiêu biểu văn minh Văn Lang-Âu Lạc

1. Tổ chức nhà nước

- Nhà nước Văn Lang (VII TCN đến năm 208 TCN), kinh đô là Phong Châu (Phú Thọ).
- Nhà nước Âu Lạc (208 TCN đến 179 TCN), kinh đô ở Cổ Loa (Hà Nội).
- Lãnh thổ Văn Lang – Âu Lạc ở khu vực Bắc và Bắc Trung Bộ Việt Nam.
- Văn Lang là nhà nước đầu tiên ở Việt Nam, còn sơ khai.
- Tổ chức nhà nước gồm: Vua, Lạc hầu, Lạc tướng, Bô chính, Lạc dân. Cả nước chia làm 15 bộ, dưới là xóm làng.

2. Đời sống vật chất

- * *Kỹ thuật*: Nghề đúc đồng đạt trình độ cao (trống đồng, thạp đồng...)
- * *Ăn*: gạo là nguồn lương thực chính. Họ còn có tục uống nước chè, ăn trâu, nhuộm răng, xăm mình.
- * *Mặc*: Nam đóng khố, nữ mặc áo, biết sử dụng trang sức bằng đồng.
- * *Ở*: định cư thành làng- xóm và ở nhà sàn.

3. Đời sống tinh thần

- Có nền văn học dân gian (truyền miệng) phát triển, phong phú về thể loại: thần thoại, truyền thuyết, cổ tích...
- Tín ngưỡng: thờ cúng tổ tiên, sùng bái tự nhiên, phồn thực, những người có công.
- Đời sống xã hội gắn liền với lễ hội, âm nhạc (với nhiều loại nhạc cụ và nhiều hình thức biểu diễn).

HẾT

Chúc các e thi tốt